

Obra Social "la Caixa"

Nota de premsa

L'Obra Social "la Caixa" i el CREAM presenten un programa per controlar mosquits transmissors de malalties globals com el dengue, el chikungunya i el Zika

- **Antoni Comín**, conseller de Salut de la Generalitat de Catalunya; **Jaume Giró**, director general de la Fundació Bancària "la Caixa", i **Frederic Bartumeus**, investigador ICREA en representació del CREAM, han presentat un projecte per impulsar la recerca, el seguiment i el control dels dos principals mosquits transmissors del dengue, el chikungunya, la febre groga i el Zika, el mosquit tigre i el de la febre groga (*Aedes albopictus* i *Aedes aegypti*).
- La nova plataforma **Mosquito Alert**, que actualitza l'anterior projecte **Atrapa el Tigre**, incorporarà *Aedes aegypti*, l'actual responsable de l'expansió del Zika. Aquesta iniciativa permetrà implementar un sistema d'alerta anticipada basat en ciència ciutadana, que detectarà si aquest mosquit arriba al nostre territori.
- **Mosquito Alert** amplia el seguiment de la presència i l'expansió del mosquit tigre amb la finalitat que les dades que es recullen nodreixin els sistemes de gestió de salut pública i recerca epidemiològica actual a l'Estat.

Barcelona, 4 de març de 2016. **Antoni Comín**, conseller de Salut de la Generalitat de Catalunya; **Jaume Giró**, director general de la Fundació Bancària "la Caixa", i **Frederic Bartumeus**, professor d'investigació ICREA en nom del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), han presentat avui el programa Mosquito Alert, fruit de l'aliança entre les dues institucions, per impulsar la recerca, el seguiment i el control dels principals mosquits que són transmissors del dengue, el chikungunya, la febre groga i el Zika.

Amb aquest acord es relança el sistema ciutadà de seguiment del mosquit tigre (*Aedes albopictus*) vigent fins ara i l'amplia per incorporar-hi el mosquit transmissor de la febre groga (*Aedes aegypti*), l'actual responsable de l'expansió del Zika. El primer resultat d'aquest conveni és que l'anterior sistema, conegut amb el nom **Atrapa el Tigre**, es converteix en la plataforma **Mosquito Alert**.

La **nova plataforma** permetrà implementar un sistema d'alerta anticipada basat en ciència ciutadana que detecti la possible arribada d'*Aedes aegypti* al nostre territori. A la vegada, Mosquito Alert continua fent el seguiment ciutadà de la presència i l'expansió del mosquit tigre, com feia el projecte predecessor.

Aquest projecte pretén que tant el sistema d'alerta d'*Aedes aegypti* com el seguiment ciutadà de les poblacions de mosquit tigre residents i en expansió a l'Estat incrementin la participació dins dels sistemes de gestió de salut pública i recerca epidemiològica actual.

«Vivim en un món globalitzat, i aquest fenomen provoca canvis que tenen conseqüències directes sobre la salut de les persones. Cada vegada estem més exposats als agents biològics que causen malalties transmissibles. És el cas de l'aparició de malalties, com el dengue, el chikungunya o el Zika», afirma **Jaume Giró**, director general de la Fundació Bancària "la Caixa".

Frederic Bartumeus, director del projecte, afegeix: «Estem treballant per integrar els actors i les institucions públiques o privades vinculades al problema del mosquit tigre en l'àmbit espanyol: ciutadans, epidemiòlegs, entomòlegs i modelitzadors.»

«Només serem capaços de gestionar els riscos actuals si articulem les institucions, la ciència i la ciutadania. El programa *Mosquito Alert* fa precisament aquesta funció» comenta Antoni Comín, conseller de salut de la Generalitat de Catalunya.

A més, el projecte espera fer un salt important i incrementar els seus usuaris de manera exponencial. L'any 2015 es van fer 10.000 descàrregues de l'aplicació mòbil i 4.000 possibles localitzacions de mosquit tigre. Amb aquesta nova plataforma es vol multiplicar aquest nombre, ampliar les dades al Big Data i ser capaços de fer models que prediguin, d'una banda, la distribució del mosquit, i d'altra banda, el risc epidemiològic que es transmetin les malalties que transporten.

Finalment, Mosquito Alert vol fomentar l'aplicació de respostes i mesures de control concretes, efectives i a temps real, que serveixen per gestionar aquestes dues espècies de mosquit. Per fer-ho, les dades aportades pels ciutadans i els models matemàtics es compartiran amb les entitats que gestionin aquest problema.

Mosquito Alert podrà detectar si el mosquit que transmet el Zika arriba a l'Estat

Aedes aegypti té un parentiu proper amb el mosquit tigre (pertany al mateix gènere, però no a la mateixa espècie) i és el principal vector del dengue i el chikungunya, la febre groga i el Zika. Fins ara no s'ha detectat aquest mosquit a l'Estat espanyol. Mosquito Alert ofereix una aplicació de mòbil perquè la gent informi quan cregui que ha vist un d'aquests mosquits. Com a novetat, a partir d'ara l'aplicació ajudarà els usuaris a identificar el mosquit i diferenciar aquestes dues espècies d'*Aedes* abans d'enviar la informació. Si centenars de milers de persones col·laboren informant sobre els mosquits de la seva zona de proximitat, es podrà seguir l'expansió i la proliferació del mosquit tigre com fem fins ara. La novetat és que, ara, la ciència ciutadana ens pot ajudar a detectar també si arriba a l'Estat espanyol el principal transmissor del Zika, el mosquit de la febre groga. Amb totes aquestes dades, els experts validaran la informació ciutadana rebuda, la faran pública al mapa interactiu que el projecte té al seu web, n'informaran les administracions i la utilitzaran per generar nous models científics.

El mosquit tigre s'ha expandit per tot el litoral mediterrani i és present a més de 360 municipis espanyols

Segons les darreres dades, es confirma la presència estesa del mosquit tigre al litoral oriental espanyol (províncies costaneres de Catalunya, Comunitat Valenciana i Regió de Múrcia), així com l'avanç de l'espècie cap al nord-est, a l'illa de Mallorca. En general, les dades ciutadanes suggereixen que el mosquit s'està propagant des de la costa de llevant cap a Andalusia i cap a les regions de l'interior. De fet, els anys 2014 i 2015, amb l'ajuda de les dades ciutadanes validades, entre altres experts, pel Dr. Bartumeus, juntament amb xarxes estatals de seguiment d'aquesta espècie, es va confirmar l'arribada del mosquit tigre a Andalusia i Aragó. D'altra banda, a Catalunya es va confirmar l'arribada del mosquit tigre a la província de Lleida.

Des del 2014, es disposa de troballes de mosquit tigre a càrrec de ciutadans i valorades pels experts com a possible o probable mosquit tigre a més de 360 municipis espanyols. Catalunya és la comunitat autònoma amb més municipis amb presència del mosquit (189), seguida per la Comunitat Valenciana (115), Illes Balears (21), Andalusia (14), Regió de Múrcia (13), Aragó (5), Comunitat de Madrid (2), Castella-la Manxa (1) i la Rioja (1).

El mosquit tigre (*Aedes albopictus*) és un mosquit invasor i vector de malalties que prové del sud-est asiàtic. Viu principalment en zones urbanes, on cria en recipients amb aigua estancada. A l'Estat espanyol, es va detectar per primera vegada el 2004 a prop de Barcelona, i actualment la seva presència s'ha estès especialment a la costa mediterrània, on és força abundant. Es tracta d'una de les pitjors espècies

invasores del món, que pot transmetre malalties com el dengue i el chikungunya. A l'Estat, aquestes malalties no són endèmiques, però el risc de transmissió és cada vegada més gran. Actualment, els mosquits afecten la qualitat de vida de moltes persones i comencen a ser una amenaça real per a la societat.

Web “Mosquito Alert”

<http://www.mosquitoalert.com/>

Departament de Comunicació de l'Obra Social "la Caixa"

Irene Roch: 934 046 027 / 669 457 094 / iroch@fundaciolacaixa.es

<http://www.lacaixa.es/obrasocial/>

Sala de Premsa Multimèdia

<http://premsa.lacaixa.es/obrasocial/>

Departament de Comunicació del CREAM

Anna Ramon: 935 811 488 / 651 024 540 / a.ramon@creaf.uab.cat

www.creaf.cat